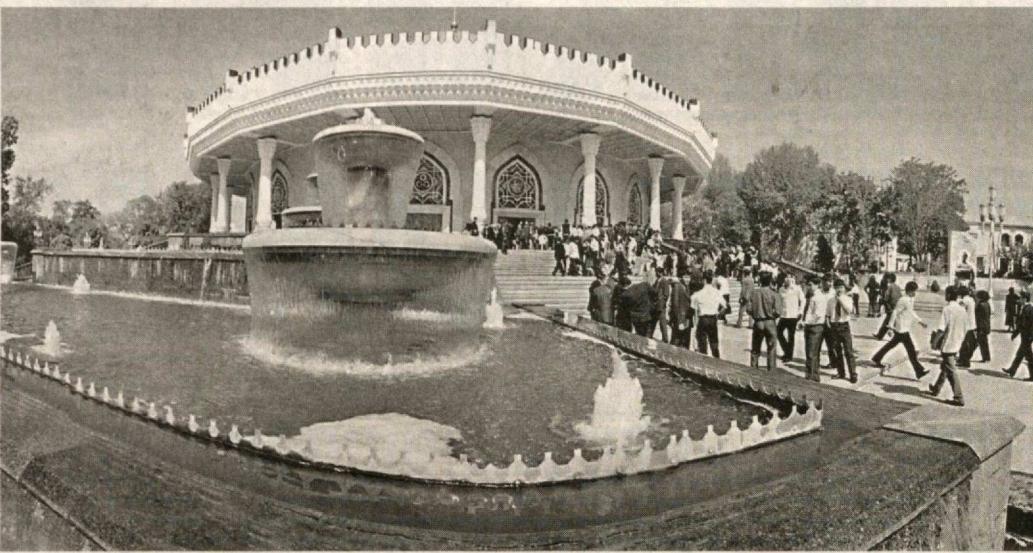


Бугун — Амир Темур таваллуд топган кун

Соҳибқирон Амир Темур дунё
тариҳида ўхшаши бўлмаган давлат арбоби, бунёдкор, илм-фен ҳомийси ва буюк саркардадир. Унинг жаҳон маданияти тариҳига қўшган улуғ ҳиссасини ўрганиш ва холисона тарғиб қилиш, Амир Темур ва темурийлар даврининг нодир меъморий ёдгорликларини тиклаш, таъмирилаш ҳамда асрарашга ёрдам бериш, бу улуғ меросни ўрганаётган ҳалқаро ташкилотлар, илмий марказлар ва таникли олимлар билан алоқалар ўрнатиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар
Маҳкамасининг 1996 йил 14 мартаги қарорига асосан ташкил қилинган Ҳалқаро Амир Темур жамғармаси фаоллари олдида турган муҳим вазифалардандир.



Босиб ўтилган қадамларга бир назар ташлаб, олга юриш, боболардан колган эзгу одатдир. Ўн тўрт йилдан бери фаолият юритиб келаётган жамғармада бир неча йўналишлар мавжудлиги диккатни ўзига тортади. Масалан, буюк давлат арбоби Амир Темур ҳаёти ва тариҳига доир кенг тадқиқотлар олиб бориш, тариҳий манбаларни чукур ўрганиш ҳамда уларни нашр этиши ана шундай муҳим йўналишларга киради. Бу борада жамғармада маълум ишлар амалга ошириб келинмоқда. Ўтган давр давомида Амир Темур даврига оид бир қанча илмий-тариҳий, бадиий китоблар нашр этилиб, ўкувчилар кўлига этиб борди. Аввали, маданиятимизнинг нодир ёдгорлиги бўлган, Амир Темур қаламига мансуб "Темур тузуклари"нинг амалга оширилган нашрларини айтаб ўтмиз. 1996 йилда "Тузуклар"нинг бир муқовада уч тилдаги (ўзбек, инглиз, француз)нашри, 1999 йилда бир муқовада иккни тилдаги (форсча факсимиле ва русча)нашрлари чоп этилди. 2005 йилда "Темур тузуклари" ўзбек тилида қайта босиб чиқарилди. Хозир ушбу нодир ёдгорлик уч тилда (ўзбек, рус, инглиз)нашр га тайёрланмоқда.

Шунингдек, Соҳибқирон топшириги билан ёзилган ва назаридан ўтган Низомиддин Шомийнинг "Зафарнома" (таржимон Юнусхон Ҳакимжонов, таржиман қайта ишлаб нашр га тайёрловчи Асониддин Ўринбоев), Шарафиддин Али Яздийнинг "Зафарнома" (таржимон Мухаммад Али ал-Бухорий, нашр га тайёрловчилар Ашраф Ахмад, Ҳайдарбек Бобобеков), академик Бўрибой Ахмедовнинг "Амир Темур" тариҳий романи, "Амир Темур ёд этиб", "Амир Темур дарслари" сингари китоблари, тариҳчи Турғун Файзиевнинг "Темурийлар шажараси" номли сермазмун тадқиқоти, Убайдулла Уватовнинг "Соҳибқирон араб муаррихлари нигоҳида" китоби, Омонулла Бўриевнинг Амир Темур даври ва Моварооннаҳр географиясига оид "Темурийлар даврида Термиз", "Темурийлар даври маънавияти манбалари" каби ва бошқа фактик материалларга бой рисолалари дунё юзини кўрди.

Кейнинг йилларда Бўрибой Ахмедовнинг библиографик характеристидаги "Ўзбекистоннинг атоқли тариҳшунос олимлари" китоби чоп килинди. Маълумки, Абдураззок Самарқандийнинг "Матлаа саъдайн ва мажма баҳрайн" номли фундаментал асари Амир Темур ва темурийлар даврини батафсил ёрит-

ган нодир тариҳий ёдгорликлардан хисобланади. Атоқли тариҳшунос олим Асониддин Ўринбоев бу асарнинг биринчи жилдини форсчадан ўзбек тилига ўтириб, 1969 йилда нашр қилдирган эди. Олим асар устида таржима ишларини давом эттири, натижада ушбу асарнинг иккинчи жилди (иккни китобда) 2008 йилда босишиб чиқди. 2008 йилда Жамғарма илмий қенгашининг қарори билан "Амир Темур солномаси" китоби тайёрланниб нашр қилинди.

Худди шу иили темуршунослигимиз тари-

учрашув ва конференциялар ўтказилади. Конференцияларда ўқилган маърузаларни алоҳида рисола тарзида нашр этиш яхши анъана тусини олмоқда. Мисол учун, шу кунгача "Амир Темур сабоқлари" номида уч китоб, "Амир Темур ва унинг жаҳон тариҳида тутган ўрни" (Хоразмда бўлиб ўтган илмий анжуман материаллари), "Миллатнинг дардига дармон бўлиб" (Навоий Давлат педагогика институтида ўтказилган Амир Темур таваллудининг 673 йиллигига багишланган анъанавий илмий конференция материаллари) рисолалари нашрдан чиқди.

Жамғарма раёсати соҳибқирон таваллудининг 674 йиллигига багишлаб бу йил ҳам бир неча илмий-амалий анжуманлар, учрашувлар, тадбирлар ўтказишни режалаштирган. Кутлуг айём арафасида Самарқанд. Давлат университетида, Самарқанд автомобиль ва йўллар коллежида (Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси билан биргаликда), Навоий Давлат педагогика институтида соҳибқироннинг она шахри Шаҳрисабзда Амир Темур давлати, унинг жаҳон ҳалқлари тариҳидаги ўрни, Соҳибқирон ва баркамол авлод тарбияси мавзуларида илмий-амалий анжуманлар бўлиб ўтди. Ушбу анжуманларда мамлакатимизнинг таникини олмилари Т. Ширинов, У. Уватов, А. Бердимуродов, К. Содиков, С. Иноятов, М. Олтинов, Ш. Ҳайитов, К. Омонов, П. Равшанов, А. Алимбеков ва бошқалар фаол иштирок этилар.

Жамғарма фаоллари шу кунларда "Амир Темур фаолияти" электрон базасини яратиш, жамғармага аъзолар сонини кўпайтириш, хорижий мамлакатларда ўз бўлимларини очиш, вилоятлар бўлимлари фаолиятини кучайтириш борасидаги сайд-ҳаракатларни амалга ошироқдалар.

Бугун мамлакатимизнинг ҳамма шаҳар ва қишлоқларида кутлуг айёмага багишлаб тадбирлар, учрашувлар, мулоқотлар ўтказилди. Асосий тантаналар Тошкентда Амир Темур хиёбонида, Соҳибқирон ҳайкали пойида, кейин Темурийлар тариҳи давлат музейида бўлиб ўтди. Олимлар, адиллар, зиёлилар иштирокидаги "Темурийлар даври ренессанс" давра сухбати жуда қизғин кечди.

"Амир Темурийлар даври – ўзлигинизни англаш демакдир!", – деганди Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов. Улуғ бобомиз ва унинг даврини англаш, яъни, ўзлигинизни англаш давом этмоқда, кўнгиларимизга фаҳру ифтихор туйғуларини жойламоқда.

Хозирги кунда талаб юкори бўлиб бораётган мутаҳассисларни тайёрлашга кенг ўрин берганимиз, – дейди «Ватанпарвар» ташкилоти туман кенгаши асари Авауз Убайдуллаев. – Ўкувчиларимизга 6 нафар олий маълумотли, 15 нафар амалий машқ усталари, 3 нафар спорт ўйраничилари ташкилоти беришмокда. Мактабларда ташкил этилган йўл ҳаракати хавфзислигига доир жиҳозланган синфониаларни шакллантирища ҳам ташкилотимизнинг алоҳида хиссаси бор.

Чилонзор туманинда амалга оширилган спорт мусобақалари йигилганда иштешгани қуонарли ҳол сифатида баҳоланди.



«Ватанпарвар» ташкилотларида

МАРДЛАР ҚЎРИҚЛАЙДИ ВАТАННИ

Бугунги кунда юртимизда энг аввало вояга етаётган фарзандларимизнинг жисмонан ва маънан етук бўлиб улғайишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилмоқда.

Уйғоди. Тадбирга 26, 127, 144, 319-мактабларнинг ўкувчилари тақлиф этилди. Мусобақанинг очилиш маросимида сўзга чиқканлар «Баркамол авлод Йили» давлат дастурида кўзда тутилган мақсад-вазифалар, спорт соҳасида эришилаётган ютуклар ҳақида тўхталашиб ўтишиди. Тадбир давомида 118-мактаб педагогик жамоасининг алоҳида тайёр гарлик кўргани, саҳнада юзлаб ёшлар ўзларининг иктидорларини намойиш этишгани қуонарли ҳол сифатида баҳоланди.

«Камолот» ЁИХ, «Маҳалла» жамғармаси билан ҳамкорликда «Мардлар қўриқлади Ватанни»шири остида 118-мактабда ўтказилган спорт мусобақалари йигилганда иштешгани қуонарли ҳол сифатида баҳоланди.

Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Яқасарор туманинда кенгаши фаолияти билан яқиндан танишганимизда ҳам, ўшларни аҳоддларимиз қолдирган бой мероснинг том маънодаги мунособ ворислари этиб тарбиялаш борасида амалга оширилётган эзгу ишларни гувоҳи бўлдик.

Кейнинг пайтларда ташкилот бир қатор тадбирларнинг мазмунли, мароқли ўтишига ўз хиссасини кўшиб, Мехри-

— Хозирги кунда талаб юкори бўлиб бораётган мутаҳассисларни тайёрлашга кенг ўрин берганимиз, — дейди «Ватанпарвар» ташкилоти туман кенгаши асари Авауз Убайдуллаев. — Ўкувчиларимизга 6 нафар олий маълумотли, 15 нафар амалий машқ усталари, 3 нафар спорт ўйраничилари ташкилоти беришмокда. Мактабларда ташкил этилган йўл ҳаракати хавфзислигига доир жиҳозланган синfonialarini shaklлантирища ҳам ташкилотимизнинг алоҳида хиссаси бор.

Чилонзор туманинда амалга оширилган спорт мусобақалари йигилганда иштешгани қуонарли ҳол сифатида баҳоланди.

Ўтказилган электродвигатели «Корд авиамодель» мусобақасининг шаҳар босқичида мазкур ташкилот аъзолари, ижодиёт маркази вакиллари совини ўринларни кўлга киритгани ҳам эришилаётган ютуклардан яна бир далолатdir.

Куни кечга Тошкент Енгил саноат ва тўқимачилик институти қошибдиаги академик лицеяда ўтказилган «Шунқорлар» ҳарбий-амалий спорт тадбирига «Ватанпарвар» ташкилоти бошкада бўлди.

Бир сўз билан айтганда, ўшларимизнинг жисмоний баркамол, она Ватанга мунособ ворислар бўлиб ётишишида мазкур ташкилотнинг ўти юрт.

Хидори ПАНЖИЕВ СУРАТДА: «Ватанпарвар» ташкилоти Яккаса-рой туманинда кенгаши фаолиятидан лавҳа.

Иқтисодиёт

СИФАТИ АЛОҲИДА ЎРИН ТУТАДИ

2001 йилдан бўён фаолият юритаётган «Airprodshap» масъулияти чекланган жамияти замонавий дастгоҳ ва ускуналар билан жиҳозланган бўлиб, сифатли ва рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда.

Корхона «Елена плюс» савдо белгиси остида ички бозоримизга майонез, кетчуп, хантал ҳамда конфитюрларни етказиб бермоқда.

Асосий этибор сифатга каратилган ҳолда имкониятлардан оқилона фойдаланиши туфайли буюртмачилар сафи йилдан йилга ортиб бормоқда. Улар орасида «Ўзбекистон Ҳаво йўллари» миллӣ авиакомпанияси, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси, кўллаб меҳмонхона ресторонлари, оқатланиш шоҳобчалари бор.

МУҲИМ ОМИЛ ҲИСОБЛАНАДИ

Бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиқсан ҳолда иш юритиш кичик ва хусусий бизнес субъектларига муваффақиятга эришишда асосий омил бўлмоқда.

Мирзо Улугбек туманида фаолият кўрсатадиган «Sherzod-Abdulla» модалар ательеси хизматидан нафакат туман аҳолиси, балки кўллаб ҳамшаҳарларимиз фойдаланишида.

Асосан якка тартибида буюртма кабул қилувчи мазкур жамоа деярли барча турдаги эркак ва аёллар либосларни тикишини йўлга кўйган. Айниска кўл мезнатида асосида тикиладиган ва хорижникидан қолишимайдиган смокинглар ҳар қандай ўта нозиктаб мижозни ҳам мамнун килиши мумкин.

Буюртмачилар киска муддатларда бажарилиши катъян белгиланган боси, буюртмаларнинг кети узилмайди. Бу ерда тўй либослари, оқшом кўйлаклари, эксклюзив кийимлар тез муддатда тикилиб, мизоҳга топширилади.

Малакали мутахассислар сифатли мато танлашда буюртмачиларга керакли маслаҳатлар, тавсиялар беради. Бундан ташқари, атебарда тайёр кийим-кечакларни тавсиялар, кичрайтириш, торайтириш, турлича безатиш услубини ўзгартириш каби хизматлар ҳам кўрсатилади.

Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА

ҲУНАРДАН РИЗҚ УНАР

Аждодларимиздан мерос бўлган ҳунармандчиллик асрлар оша меҳр-муҳаббат илиа ўрганиб келинаётгани қуонарли, албатта.

Ҳунарманд Ботир Султонов ҳам тинимизиз излашиллари, аждодларимиз бой меросига алоҳида мэҳри, ҳунарига иштиёқи туфайли катор муваффакиятларга эришиди. Устанинг чинни буюмларга беяз бериси, чизган накшлари кўзни кувнатади, Иходий жараён нечогли машакқатли бўлмасин, жуда пухта сифатли бажарилиши устанинг доимий этиборида.

80 хил турдаги чинни буюмлар анъанавийлик билан замонавийлик ўйнунлашган ҳолда, устанинг ўта нозик диди, моҳир кўллари ёрдамида янгича жозига, бетакор ғузалалар кафш этади.

Кўли гул уста Ботир Султонов ҳунар сирларини шогирдларига ўргатишдан асло чарчамайди.

Нодирбек ШОМУРОДОВ

СОҲАНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Пойтахтимизда Микромолиялаштириш ташкилотлари ва кредит ўюшмалари Миллий асоциациясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Тадбирда асоциация устави ва ташкилоти ҳолатига кўшилчалар киритиш масаласи ҳамда «Баркамол авлод Йили» давлат дастури асосида фаолият олаб бораётган эллик сакизта лойиха мухоммада этилди.



БАХТ НИМАДА?

Гарвард университети руҳшунос олими Дэн Гилберттинг тақидлашича, хато фикр юритиб, одам бойлик, нарсалар бизни баҳтил қиласи, деган тушнчани ўзига сингдирип олади. Кўпчилик ишишимиз, янги машина, лотереядан ютугимиз бизга баҳт келтиради, деб ўйлашга мойил бўлади. Бирор, олиб борилиган тадқиқотлар, биз ўзимизни баҳтиёр деб ўйлаган дамлардагина баҳтил бўлишимишни кўрсатди.

Бинобарин, орзу қилган нарсаларимизга эришиш билан биз албатта баҳтил бўлиб қолмаймиз. Гилберт орзусидаги нарсанинг мавжудлиги инсонга қадаражада қониқиш бағишлашини аниқлаша мақсадида тажриба ўтказиб кўрди. Олинганд натижаларни таҳлил этаркан, олим, инсон ўзи яшитарини амалга оширишда қанчалик кўпроқ имкониятларга эга бўлиб борса, у шунчалик ўзини камроқ баҳтиёр хис этаркан, деган хулоасага келди. Бу холат баҳтилгарин гарови сифатидан эркинлик ҳақидаги тасаввурларимизга зид келади.

Бу яояга кўра, қаттиқўл тартиб шароитида яшайдиган одамлар ўзи истаганча яшайдиганлардан баҳтилар овди бутун инсоннот таҳрихида энг тўқис ҳаёт ке-

тахмин қилиш мумкин. Албатта, бундай мисоллар кўп эмас. Лекин қаттиқўл раҳбар билан кўл остидагилар кўйиллар муроса қилиб келган ҳолатлар оз эмас.

Ҳақиқий қаттиқўл одамлар, шу жумладан Стив Йобс ёки Билл Гейтс каби кишилар жаҳоннинг етакчи компанияларига асос согланини кўпчилик яхши билади ва улар билан ишаш осон эмас. Булар ўйлаб ўтирилган иккиси мисол. Аммо бундай мисоллар ҳаётда оз эмас.

Ҳозирги замон жамиятига, бизга хилма-хил озиқ-овқатлар, кийим-кечаклар, техник ва транспорт восита парини кўйлаб тақлиф этувчи ривожланган дунёноми билан аталувчи оламга бир назар ташланг. Биз кўп овқат еймиз ва ортиқа вазандан азият чекамиз ва бунинг сабаби — супермаркетлардаги хилма-хиллик, мўл-кўлчиликка қарамай, биз ўз орузларимизни қониқтира олмаймиз, ҳал эт олмаймиз. Автомобилини ҳариди қилиб, уни тўғри салондан миниб кетар эканмиз, бир ой ўтар-ўтмас унинг янгисини орзу қила бошлаймиз.

Ёшларимизнинг Ҳозирги аводи бутун инсоннот таҳрихида энг тўқис ҳаёт ке-

чирмоқда. Эҳтимол, биз фарзандларимизга хаддан зиёд танлаш эркинлигини ҳада қиласигандар. Биз уларга энг янги моделдаги телефонлар, кийим-кечаклар олиб берариз, майдайдаги ҳаражатларга деб, ҳамёнларига мўмайгина пуллар солиб кўйамиз. Шу йўллар билан уларни баҳтил қиласиз деб, тескари натижага эришишимиз мумкин.

Ишда саккиз соат эмас, бутун вақтларини сарфлашларига қарамай одамлар ўз ишларини нега яхши кўришларни тўғрисида хеч ўйлаб кўрганимиз? Бунинг сабаби оддий — шунчаки, уларда бошча танлаш имкониятларни тўғрилган уларни баҳтил қиласи. Яхши адо этилган иш учун эштилган мактоб бундай ҳаётнинг мумхим таркиби қисми бўлиб қолади.

Булар — биз тилга олган бир неча ҳолатлар, холос. Ўз фикр-хәёлларини бошварли орқали нималарга эришилиши мумкинлиги ҳақида кўйлаб ажойиб тадқиқотлар мавжуд. Агар биз ўзимизда баҳтилриксини ривожлантира олсан, жуда үзокларга бора оламиз. Шу йўлда сизларга омад тилаймиз.

Жанубий Африка Республикасида шу йил ёзда ўтказиладиган футбол бўйича жаҳон чемпионатида чекиш тақиқланади. Бу тақиқлов турнир ўйнларни ўтказиладиган барча тўқизга шахарда катъян жорий этилади, деб хабар қиласи ИТАР-ТАСС.

Мазкур зарарли одатга жиддий қарши чиқишимизни бутун дунёга намойиш этмоқимиз, — деди Кейптаунда ташкилий кўмита вакили Аарон Модсембеки. Одамлар ўз севган жамоаларини си-

Дам олиш соатларида

Футбол бўйича жаҳон чемпионати олдидан

ИШҚИБОЗЛАРГА ЧЕКИШ ТАҚИҚЛАНАДИ

гаретларсиз ҳам кўллаб-куватлай олишади.” 10 июндан бошлид 7 июнгача Йоханнесбург, Кейптаун, Дурбан, Блумфонтейн, Нелспрейт, Претория, Рустенбург, Порт-Элизабет ва Полокван-

да чекиш ман этилади.

Ўйнингхага кириш олдидан ҳар бир ишқибознинг ҳозиргача 24 соат мобайнида чекмаганига ишонч ҳосил килиш учун у тутун анализаторидан ўтишига тўғри келади. “Акс

холда жарима солинади”, — деда Қайд этди Модсембеки. Ўйнингхага келадиган томошабинлар устидан тақиқига қарши назорат ишларига кўнгиллилардан 23 минг киши жалб этилади.

МАХСУС ҚЎМИТА ТУЗИЛАДИ

Ҳалқаро футбол федерацияси Жанубий Африка футбол бўйича жаҳон чемпионатида фавкуподда вазиятлар юзага келишининг олдини олиш учун маҳсус қўмита тузиши қарор килганини ўзлонганди. Жанубий Африка Республикасида FIFA Бош котиби Жером Вальке шу ҳақда маълум қилди.

Шунингдек 2010 йилги жаҳон чемпионатига ўйнингхагарни тайёрлигига текшириш бўйича сўнгги инспекция яқин 2-3 кун ичидаги ўтказилишини баҳар қилди. Инспекция текширишлари-

да Валькенинг ўзи ва миллий ташкилий қўмита раҳбари Данни Йордана катнашишида.

Шунингдек Йорданнинг айтишига қараганда, ташкилий қўмита чипталарга бўлган жуда катта талабларни ҳисобга олиб, Жанубий Африка Республика ишқибозларига ажратиладиган чипталар сонини 11 фойздан 29 фойзгача оширишга қарор килган. Бундан одинроқ Жером Вальке, 2010 йилнинг 11 июндан 11 июнгача бу ерда ўтказиладиган жаҳон чемпионатини қабули қилишга ЖАР

тайёр эмас, деган баёнот билан чиқанди. Унинг айтишича, муаммо асосан жаҳон чемпионати финал турнирида катнашувчи 32 жамоанинг базалари каерда жойлашиши ҳозиргача мавхум бўлиб колаётганида экан.

Турнир вақтида хавфзислини таъминлаш учун тартибсизликларга қарши куравшувчи кучлар маҳсус қўлнимларни ташкил этилади. Вертолётлар ва сув замбарақлари улар итиёрига беруб кўйилади, деб маълум қилади “Вести.Ru”. Полиция-чишлар сони 55 минг кишига оширилиб, 190 минг кишига етказилади. Полиция заҳирачилари ҳам иккиси бараварга (100 минг кишигача) кўлайтирилади.

да она ва қизнинг кундаклик уйку цили шу ритмга бўйсунади. Мазкур ритмлар одамни ўйкуга торадиган вақт ва, шунингдек, уйку давомийлигини белгилайди.

Ўз тахминларини текшириб кўриш учун олимлар модификациялаштирилган сичқонларнинг иккиси туркумини оширишга үйқунинг бузилишини даво-

ЎЗИГА ХОС ГЕН АНИҚЛАНДИ

Олимлар кунига одамларнинг умумъэтироф этилган уйку мөъёри — 8 соатдан анча кам ухлаб, айни пайтда нормал ҳаётий фолликини саклаб қолашларига ёрдам берадиган генни топишди. Қашфиёт келажакда одамларнинг усулларини ишлаб чикиш имконини беради, дебган муҳоҳазанни билидиришган тадқиқотлар муваллифлари Science журналида ўзлонганинга маконлариди.

Сан-Францисковдаги Калифорния университети профессори Ин Хой Фу (Ying-Hui Fu) ва унинг ҳамкаслари 250 киши геномини ўрганиб чиқиши. Улар орасида алоҳида хусусиятга эга иккиси — кўйиллар ўйларда давомида кеч соат 10 да ётиб, эрталаб 4 – 4.30 да турадиган она ва унинг кизи бор эди. Аксари оиласлар учун бундай режим кўп ишлаш зарурати таъфати ҳаёт нормасига айланниб қолганига қарамай, бу оила аъзолари ундан сал бўйса-да нокулийлар сизмай, аksинча бундан узоқрок ухлаш мумкинлигини ҳатто тасаввурларига ҳам сидиришолмасди. Бошқача кўлиб айтганда, уларнинг ўйкуга бўлган эхтиёжлари ўрта статистик вақтдан анча паст эди.

Олимлар, бошқалардан фарқли ўлароқ бу иккиси аёл ўз геномларидаги таркибида бошча кишиларда урамайдиган DEC2 мутагилялари алоҳида кўринишларини олиб юришларини аниқлашди. Тадқиқотлар, айнан шу мутагилялар ўзига хос суткари ритмни белгилаб беради, деб тахмин қилишди. Унга кўра, бу оиласи-

ди, иккита мутантли генлари бўлган сичқонлар эса нормал зотдошларига қараганда 2,5 соат кам ухлашади.

Бунинг устига, тадқиқотлар атайлаб узоқ вақт уйкуларини бузгандаридан кейин ҳам мутантли сичқонлар анча осон ва тез нормал ўйку ва бедорлик режимларини тикилаб олишиди. Мақола муваллифлари кўп ухлашни яхши кўрадиган кишиларга нисбатан бу усулни кўллашнинг маъноси борми-йўқми — бу ҳақда бир карорга келишмаган, аммо одамлардаги ўйқусизлик ва ўйқунинг бузилишини даволашда юқоридаги натижаларнинг фойдаси таъшишига катъи ишонч билдиришмоқда.

“Мазкур қашфиёт одамлардаги ўйку давомийлигини белгилаб берадиган генлар мавжуд, деб тахмин қилишимиға асос бўлади. Агар биз ўйкуга жавоб берадиган яна бир неча генни кашф эта олсан, унда организмимиздаги ўйкуга бўлган эхтиёжини тартибга солувчи механизм ҳақида тугал тасаввурга эга бўла оламиз”, — деда профессор Фу фикрларини келтиради Live Science журналида.

Шунақаси ҳам бўлади

ТЎТИҚУШ БЕМОРИНИ ГАПИРИШГА ЎРГАТДИ

Истеъфодаги ўт ўчируви америкалик Брайан Вилсон 1995 йилдаги автохолокатда мисисдан каттиқ жароҳат олганда. Натижада унинг танасининг ўнг томони фалажланниб колди. Шифокорлар, Вилсон нари борса умрининг колган қисмини каратвота михланган холда ўтказади ва фатат эндиғина тили чиқаётган болалардай гаплашиши мумкин, деб таъкидлашарди.

Бирор, у тилга кириб, шифокорларни каттиқ хайрларда колдириди. Бунда унга ўзи билан биргра автохолокатда учраган хонак таъкишларни — Дейзи ва Роузбадлар ёрдам беришиди. Яна бир таъкиш — Рокко ҳалок бўлганда.

Вилсоннинг айтишича, у ўйига қайтганидан кейин жони дилидан ортиқ кўрадиган күчларни бўлган жуда гаплашгиси келган, лекин њем ҳам бунинг удасидан чиқолмасди. Шунда таъкишларини тинимис ўзаро гаплашса бошлашади. Вилсон эса, улар кетидан гапларини таъкорлашга уринган. Бора-бора аста-секин уринишлари натижада бошлашади.

“Мен улар билан соатлаб ўтириб, хеч бўлмас, биронча сўзини ахтаришга киришади. Бир қанча кечакларни ўтказади, деб ҳам бори киришади. Reeters хабар қилишича, бундай чора севишиларни молиявий зарардан хамда руҳий стресс ҳолатидан эхтиёж қилилади.

Мексика ҳукумати айнан тўйларининг олдидан кочиб кетган кўёв ва келинга ўз фикрларини шошилик ўзгартиргандар учун жарима тўлашга мажбур этишиб янги қонунни жорий этиш эхтиёжини кўриб чиқмода. Reuters хабар қилишича, бундай чора севишиларни молиявий зарардан хамда руҳий газеталар хижоқлишиади.

Кўёв ёки келин томонидан кутимаганда тўй рад этилганда, сарфланган харажатлар тобони пуллини тўлатни ѝваси Хосе Антонио Зепедага тегишили. “Кўёв ёки келин, қай бори никос мажбуриятини рад эта, иккичини томон тўй муносабати билан зиммасига олган харажатларни қоплаши керак”, деди сиёсатчи.

Зепеда таъкифи шу йил апрель ойидаги Мехикода ўтказиладиган конгресс мажлисидаги овозга кўйилади. Мабодо кўпчилик овоз билан таъкиф мажбуриятини таъкидлашади.

“Аппарат бортида 60 дан ортиқ биологик обьектлар бўлади. Булар — цианобактериалар (кўк-яшил сув ўллари), замбурурглар ва бактериялардир. Жониворлардан ҳар кискибакасимонлар, жумладан, артемиялар, дафниялар, боска кискибакасимонлар парвозда қилишади. Ҳашаротлар ҳам бор — чивин тухуми, ўсимликлардан редиска, арпа ҳам парвоздага таъланган”, деди Новикована.

Фобосга парвозда жонли организмларининг энг узок вақт очик фазо шароитида яшаши бўйича рекорд кўрсатичига эга бўлади — парвозда 33-34 ой давом этиади. “Сайёҳлар” Фобосдан кайтишага, Фазовий тадқиқотлар қўмитаси (COSPAR) нинг ўзга сайёҳларларда бўлиб қайтган барча обьектлар учун мўлжалланган халқаро мейъёрларда кўзда тутилган қатъий карантин ҳолатида тадқиқ этилади.

Сахифа материаллари турли манбалар асосида тайёрланди.

Фазовий янгиликлар

МАРСГА КИМ БИРИНЧИ БЎЛИБ УЧАДИ?

Россиянинг планеталараро “Фобос-Грунт” станцияси бортида микроскопик кискибакасимонлар, бактериляр, замбурургл

Наврӯз шукуҳи

Юртимизга
байрамлар
ярашади.

Тўкин
дастурхон
атрофида
йиғилиб,
дийдорлашиш,
миллий

қадриятларимиз, анъаналаримизни
улуғлаш энг гўзал

фазилатларимиздир. Айни кунларда
юртимизда Наврӯз шодиёналари
кattaю кичикнинг қалбига бир олам
қувонч баҳш этмоқда. Байрам кунлари
кеқсаларнинг ҳолидан хабар олиш,
уларни иккى оғиз ширин сўз айтиб,
қутлаш азалий

қадриятларимиздандир.

КУЙ-ҚЎШИҚҖА УЛАНДИ

Яқинда Маънавият тарғибот маркази Юнусобод тумани бўлими ташаббуси билан «Нуронийлар» сиҳатгоҳида «Наврӯзингдан айланай юртим» деб номланган баҳор шодиёнаси ўтказилди. Нуроний отахон ва онахонлар учун байрам дастурхони бозатилди, Наврӯзининг тансиқ таомлари — кўк сомсаю чучваралар, сумалагу ҳалимлар тортилди. Тадбирда иштирок этиган Ўзбек Миллий академик драма театрининг таникли актёrlари Мадина Мухторова ва Пўлат Носиров қизикарли саҳна томошаларидан парчаларни ижро этиб, кексалар қалбига хуш кайфият улашдилар. Тумандаги ойли ва ўрта маҳсус ўқув юртларининг талаба ва ўқувчилари хамда «Дўстлик» маданиятни бадиий жамоалари томонидан ижро этилган кувноқ

кўй-қўшиқлар, шўх ва жозибали рақслар кечага янада файз киритди. Нуронийлар бу хайрли ташаббусдан кўнгиллари тогдек кўтарилиб, ташкилотчilarга эзгу тилакларни билдирилди.

Хайрро саҳоват, меҳр оқибат сингари инсоний фазилатларга йўғрилган Наврӯзимиздан айланай. Шу кунларга етказганига шукр. Наврӯз байрамини ҳар йили интизорлик билан кутамиз, — дейди сиҳатгоҳда дам олаётган Ҳалимaxon ая — Биз, кексалара шарт-шароитлар яратиб, соғлиғимизни тиклашда жонкуярлик кўрсатаётган, сиҳатгоҳнинг кўли енгил шифокорлariга миннатдорчилик билдирилди. Юртимиз тинч, Наврӯзимизнинг умри бокий бўлсин. Мана шундай байрамларимиз асосланган ҳаёт кечиришган.

(Ўз мухбиришим)



БУЮК ҚАДРИЯТЛАР ТАРАННУМИ

Халқимиз бой ўтмишга эга. Ота-боболаримиз азал-азалдан ўзаро дўстлик, ҳамжиҳатлик, тотувликка асосланган ҳаёт кечиришган.

Хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари кенгашида «Маҳалла» жамғармасининг шахар бўлими билан ҳамкорликда ўтказилган тадбир ҳам мана шу хайрли ишлар тимсолида буюк қадриятларимиз тараннуми — Наврӯзга багишланди.

Ингилишда кенгаш радиси, академик Сайдархор Фуломов сўз олар экан, ўзбек ҳалқи тарихи, аньана ва удумларни ҳалқ дипломатияси асосида хорижий мамлакатларда кейнг тарғиб этиш борасида олиб борилаётган ишлар хусусида алоҳида

тўхтабиб ўтди.

Таъқидланганидек, бу борода Кенгаш таркибида 35 та хорижий давлатлар билан тузилган дўстлик жамиятлари томонидан бошқа жамоат

ташкилотлари билан ҳамкорликда турли маданий-маърифий тадбирлар ўтказиб келинмоқда. Ушбу тадбирларга мамлакатимизда фаолият юритаётган дипломатик корпус вакиллари ҳам таклиф этилиб, дўстона сұхбатлар курилади.

Бўлиб ўтган тадбирда миллий қадриятлар тимсоли бўлмиш Наврӯз байрами тарихига эътибор каратилиб, яшариш, янгиланиш айёмининг минг йиллардан бери ҳалқларни бир-бирига яқинлаштирувчи, ўзаро дўсту бирордликка чорловчи айём эканлиги яна бир бор эътироф этилди.

Байрам тадбирида Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институти қошида ташкил этилган «Чашма» рақс дастасининг чиқишилар, педагогика касб-хунар коллежи талаба-қизлари томонидан тайёрланган миллий либослар, «Наврӯз-дастурхон таомлари кўргазмаси» наимёйиши барчада яхши таассурот колдириди.

Хумоён АЛИЕВ

Бу жаҳон гўёки бир Ялдо туни, Ҳеч ким бўлмаски доносиз ани.

МАШРИҚЗАМИН — ҲИҚМАТ БЎСТОНИ

АҲЛИ ДОНОЛАРНИ БИЛ

Доимо нафсиға роҳат истагай, Ҳам яна айшу фароғат истагай.

Аҳли доно машъали рўйи замин, Кимда машъал бўлса чун хавфдин эмин.

Кимки доно бирла машъаллик дурур, Кимки доносиздур машъалсиз дурур.

Бу жаҳон гўёки бир Ялдо туни, Ҳеч ким бўлмаски доносиз ани.

Эй биродар, бўлма доносиз бугун, Бўлмағил зинҳор машъалсиз бу тун.

Эй ўғул, умрунгда доно бирла бўл, Озмағай тун ичра машъал бўлса йўл.

Хар киши донога гар тобиъ дурур, Ул кишининг бахти шамс толиъ дурур.

Ул шаҳарким, анда бир доноси бор, Ул қоронғуда дури яктоси бор.

Эй ўғул, бўл доимо доно талаб, Килғай ул жаҳлингни доно бартараф.

Гар кишини умри бедоно ўтар, Ул кишини чашми нобино ўтар.

Тифлдур оламда доносиз киши, Тобмағай равнақ ҳама онинг иши.

Эмди айтай онча доно васфини, Тутқасен ёдингда бу авсофини.

Аҳли доноларни билғил, эй азиз, Жаҳд ила олғайсен донодин лазиз.

Кимки доно бўлса парҳезгардур, Ботини ҳар вақт пур анвардур.

Сол бу пандимға кулоқ, эй омму хос, Кимки тутса ёдида бўлғай халос.

(Давоми бор) Махмуд ҲАСАНИЙ ва Мавжуда РАЗЗОҚОВА тайёрлаган



Бош муҳаррир
Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 100029,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчilar кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:

Эълонлар: 233-28-95,

236-57-65. факс: (371) 232-11-39.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба

ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

ISSN 2010-9229

Газета Тошкент шаҳар

Матбуот ва ахборот

бошқармасида 02-1-ракам

билин рўйхатта олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ,

оғсет усулида босилади.

3973 нусхал босилди.

Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўйимларига ёки «Тошкент почтамтига» — 233-74-05 телефонига мурожаат килишингиз мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компютер марказида териди ва саҳифаланди.

«Шарқи нашрнёт-матбоя» оқциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-үй.

123 5